

НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ КОСМІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Зробок О. О., студент 1 курсу, гр. УС-61,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
zrobok.alex@gmail.com

Україна є провідної космічною державою. Наявність такої наукомісткої галузі, як космічна, свідчить про високий інтелектуальний та науково-технічний рівень України. Розвиток ракетно-космічної промисловості сприятиме підвищенню обороноздатності нашої держави.

Переорієнтація українських підприємств космічної галузі в напрямі міжнародного співробітництва займає особливе місце на порядку денному керівництва країни[1]. Науково-технічне співробітництво необхідне для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств космічної галузі на світовому ринку наукомісткої продукції.

Найбільшим партнером України в космічній промисловості до 2014 року була Російська Федерація, що зумовлено історичними чинниками, адже космічна промисловість створювалася за радянських часів, коли співробітництво між союзними республіками СРСР було звичним явищем.

Політичні зміни в Україні впродовж 2013-2014 рр., конфлікт із Росією, підписання та ратифікація Угоди про асоціацію між Україною та ЄС негативно вплинули на характер коопераційних зв'язків із Росією та подальші замовлення українських товарів та послуг. «Заморожування» коопераційних проєктів у сфері космічної діяльності з Росією спричинило кризові явища на українських підприємствах космічної галузі [2].

Виходом з такої ситуації для нашої держави є науково-технічне співробітництво із залученням зовнішніх інвестицій з іншими провідними космічними країнами світу, у першу чергу з країнами ЄС, США, Китаєм[3].

Серед ключових напрямів співробітництва України та ЄС можна назвати: співробітництво українських кваліфікованих фахівців з Європейським космічним агентством (ЄКА), зокрема участь у таких європейських проєктах, як FP7, Twinning, Twinning-2, «Горизонт-2020»; спільна робота щодо всебічного обміну досвідом у сфері космічної діяльності; всебічний взаємообмін інформацією щодо програм у космічній сфері; всебічний обмін управлінським досвідом в управлінні космічними дослідженнями і науковими установами тощо[1].

Прикладом взаємодії України та США в космічній галузі є реалізація проєкту «Antares», в рамках якого ДП КБ «Південне» ім. М. К. Янгеля та американська компанія «Orbital Sciences Corporation» здійснили розробку ракетного космічного комплексу «Antares» на базі ракетоносія «Маяк». Цей проєкт передбачає залучення таких українських підприємств, як ДП ВО «Південний машинобудівний завод ім. О.М.Макарова», НВП «Хартрон-Арко», а також американських компаній, насамперед «Aerojet». Перспективним напрямом українсько-американського співробітництва є модернізація української ракетоносія «Циклон-4» та її використання для здійснення пусків з космодромів та пускових баз США [4].

Серед спільних проєктів між Україною та КНР слід назвати створення космічних систем спостереження за Землею та прогнозування землетрусів, впровадження космічного зварювання, участь у місячній програмі Китаю, постачання китайським партнерам обладнання та приладів для ракетно-космічної техніки тощо [3].

Перспективним є також розширення космічної співпраці з Бразилією, Індією, Японією, Канадою, Польщею та іншими країнами.

Отже, науково-технічне співробітництво в космічній галузі стимулюватиме вітчизняних виробників координувати та забезпечувати випуск високоякісної продукції відповідно до європейських та міжнародних стандартів, забезпечить надходження іноземних інвестицій до космічної галузі. Залучення приватних іноземних компаній до реалізації проєктів дозволило б підвищити економічну ефективність космічних проєктів та їхню конкурентоспроможність. Це, у свою чергу, дозволить зробити космічну галузь в Україні привабливою для іноземних компаній з погляду співробітництва та обміну новими технологіями.

Література

1. Бухун Ю. В. Перспективи інвестицій у космічну галузь України з огляду на режим сприяння торгівлі з ЄС // Академічний огляд. – 2015. - № 2 (43). – С. 117-125.
2. Джур О. Є. Перспективи включення українських підприємств космічної галузі в міжнародні коопераційні проєкти і програми в сфері космічної діяльності// Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 4. – С. 365-371.
3. Горбулін В. П. Космічна галузь України: пріоритетні напрями діяльності нових умов / Горбулін В. П., Шеховцов В. С., Шевцов А. І. // Стратегічні пріоритети, серія «Політика». – 2016. - № 1 (38). – С. 5-12.
4. Співробітництво між Україною та США у галузі дослідження космічного простору [Електронний ресурс] : Сайт посольства України у Сполучених Штатах Америки. – Режим доступу до ресурсу: <http://usa.mfa.gov.ua/ua/ukraine-us/science>.